

Nr 108.

Ankom till riksdagens kansli den 19 maj 1925 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om åvägabringande av en överenskommelse mellan staten och Stockholms stad angående ökat bidrag från stadens sida till vägar och parker å Djurgården i Stockholm.

(1:a avd.)

Uti tvenne likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *J. B. Johansson* i Fredrikslund (nr 156) och den andra inom andra kammaren av herr *J. D. Norman* (nr 144) har hemställts, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte snarast möjligt vidtaga åtgärder för åvägabringande av en överenskommelse mellan staten och Stockholms stad för erhållande från stadens sida av ökat bidrag till vägar och parker å Djurgården i Stockholm i den utsträckning, som kan anses skäligen med hänsyn till de fördelar, staden och dess invånare äga av Djurgårdsområdet.

Till stöd för sina framställningar hava motionärerna anført, att i innevarande års statsverksproposition under första huvudtiteln begärts förhöjda anslag till Drottningholms slott samt Haga lustslott och park. Såväl Drottningholms slottspark som Hagaparken hava emellertid numera karaktär av offentliga parker, som i huvudsak utnyttjades av Stockholms stads invånare. I sin senast avgivna berättelse hade riksdagens revisorer påtalat det förhållandet, att kostnaderna för underhåll av vägar och parker å Djurgården i Stockholm endast i ringa utsträckning bekostades av staden, men i allt väsentligt av den s. k. Djurgårdskassan samt ansett, att en mycket avsevärd utsträckning av Stockholms stads skyldighet att bidraga till underhållet i fråga måste anses fullt befogad. Därest så skedde, skulle Djurgårdskassans medel i större utsträckning än vad som för närvarande vore fallet kunna tagas i anspråk för underhållet av ifrågavarande parker. I anslutning till vad riksdagens revisorer uttalat, synes det nödvändigt, att överenskommelse snarast möjligt träffades med Stockholms stad rörande underhållet av vägar och parker å Djurgården.

I detta sammanhang har utskottet till behandling upptagit det i statsrevisorernas berättelse för budgetåret 1923—1924 gjorda uttalandet rörande

*Revisions-
berättelsen
för budget-
året 1923—
1924.*

kostnaderna för underhållet av vägar och parker å Djurgården (Del I, sid. 4 och 5), rörande vilket uttalande utskottet i sitt utlåtande (nr 49, punkt 1:o) anmält, att detsamma skulle komma att av utskottet behandlas i samband med yttrande över nu ifrågavarande motioner.

Revisorerna hava anfört följande:

Beträffande de Djurgårdskassan åvilande kostnaderna för underhållet av vägar och parker på Djurgården hava revisorerna under hand från riksmarskalksämberet inhämtat, att desamma under den senaste fem-årsperioden uppgått till:

	Vägarnas konto	Parkernas konto	Summa
1919	24,279: 81	38,247: 97	62,527: 78
1920	42,043: 31	50,477: 91	92,521: 22
1921	37,911: 73	33,579: 82	71,491: 55
1922	41,119: 14	24,233: 47	65,352: 61
1923	53,088: 20	31,756: 18	84,844: 38

Underhållet av vissa vägar på Djurgården, huvudsakligen sådana, som förmedla trafiken till stadens gasverk, Värtahamnen och frihamnen samt varvsområdet å södra Djurgården och Beckholmen, bekostas av Stockholms stad. Därjämte inlevererar staden på grund av bestämmelserna i kungl. brevet den 30 april 1877 sedan år 1878 ett årligt belopp av 5,000 kronor såsom ersättning för upphävande av förut utgående avgiften för infarten till Djurgården.

Vad angår användningen i övrigt av Djurgårdskassans medel vilja revisorerna erinra om, att desamma, förutom till Djurgårdens underhåll, enligt särskilda beslut av riksdagen under årens lopp i allt större utsträckning tagits i anspråk för de kungl. lustslottens räkning. I detta hänseende återfinnes en utförlig redogörelse i det vid propositionen nr 60 till 1924 års riksdag fogade statsrådsprotokollet, av vilken redogörelse även framgår, att för de kungl. lustslottens räkning upptagits ett flertal lån, enär de årliga överskotten i Djurgårdskassan icke varit tillräckliga för bestridande av kostnaderna för erforderliga reparationer å dessa slott. Dessa lån, som erhållits av den s. k. Djurgårdsfonden, till vilken köpeskillingarna för försålda tomter å Djurgården ingå, uppgå för närvarande till omkring 550,000 kronor, vilket belopp jämte därå belöpande ränta enligt beslut av 1924 års riksdag skall amorteras med högst 45,000 kronor årligen av Djurgårdskassans överskottsmedel.

Enligt revisorernas mening kan det icke anses rimligt, att kostnaderna för underhåll av vägar och parker å Djurgården åvilar Djurgårdskassan i den omfattning som nu är fallet. Djurgårdsområdet äger i trafikhänseende och såsom folkpark för huvudstadens invånare en så stor betydelse för Stockholms stad, att mycket avsevärd utsträckning av stadens skyldighet att bidra till underhållet måste anses fullt befogad. En dylik ökad bidragskyldighet från stadens sida är jämväl ur den synpunkten önskvärd, att Djurgårdskassan skulle erhålla möjlighet att på kortare tid amortera ovanförnämnda lån.

Revisorerna hava erfarit, att man från Djurgårdsförvaltningens sida hänvänt sig till Stockholms stad med anhållan att för Djurgårdens del erhålla andel med ett årligt belopp av 25,000 kronor av staden tillflytande auto-

mobilskattemedel. Något beslut i anledning av denna hänvändelse har dock, såvitt revisorerna hava sig bekant, ej ännu träffats.

Revisorerna finna för sin del önskligt, att underhandlingar inledas med Stockholms stad i syfte att vinna en sådan medverkan till underhållets bestridande, som står i skäligt förhållande till de fördelar, staden och dess invånare äga av Djurgårdsområdet.

I anledning av revisorernas uttalande har förklaring avgivits av riksmarskalksämbetet, som därvid bifogat ett från Djurgårdens förvaltning infordrat yttrande. (Del III, sid. 3 och 4.)

I sistnämnda yttrande, som är avgivet av intendenten för Djurgården, har anförts följande:

»Till Stockholms stad har under innevarande år gjorts skriftlig framställning att av staden tillkommande automobilskattemedel till Kungl. Djurgården måtte på anförda skäl, som närmare framhållits i min skrivelse till riksmarskalksämbetet av den 19 december 1923, utbetalas ett belopp av 25,000 kronor. Något svar härå har mig veterligt ännu icke inkommit. Under alla förhållanden har varit min avsikt att inkomma med förnyad skrivelse om erhållande av andel av 1924 års Stockholms stad tillkommande automobilskattemedel och synes mig staden ändock icke kunna underlåta att till Kungl. Djurgården överlämna sådana medel, då flera av de å Kungl. Djurgårdens mark varande vägarna äro för automobiltrafik viktiga vägar och kunna sägas utgöra infartsvägar till staden.

Av det anförda framgår, att med Stockholms stad underhandlingar inlett för att bereda Kungl. Djurgårdskassan bidrag till underhållet av Kungl. Djurgården.

Förutom här omnämnda åtgärd hava besvär anförts beträffande taxering av Kungl. Djurgårdens fastigheter med yrkande på taxeringens undanrödjande, vilka besvär nu ligga under vederbörlig prövning. Taxering påfördes första gången år 1922 och hava för åren 1922—1924 utgått med följande belopp: 1922: kronoskatt 502 kronor 15 öre, kommunalskatt 14,962 kronor 95 öre, tillsammans 15,465 kronor 10 öre; 1923: kronoskatt 594 kronor 82 öre, kommunalskatt 12,003 kronor 99 öre, tillsammans 12,598 kronor 81 öre; 1924: kronoskatt 227 kronor 73 öre, kommunalskatt 12,343 kronor 93 öre, tillsammans 12,571 kronor 66 öre, som sålunda utgör en nyttillkommen betydande årlig utgift för Kungl. Djurgården och som på i besvåren anförda skäl Kungl. Djurgården borde hava utsikt att bliva befriad ifrån.»

I anslutning till de av revisorerna framhållna synpunkterna, vilka i motionerna upptagits, anser även utskottet det vara önskvärt att underhandlingar omedelbart inledas med Stockholms stad i syfte att ernå stadens medverkan till bestridandet av underhållet av Djurgården. Då det enligt utskottets mening rimligen kan påfordras, att staden till huvudsaklig del åtager sig kostnaderna för detta underhåll, i all synnerhet som staden numera äger uppbära icke blott skatt för kronans fastigheter å Djurgården med omkring 12,000 kronor årligen utan därjämte en betydande andel av inkommande automobilskattemedel, anser utskottet, att denna ståndpunkt bör från statens sida med kraft hävdas gentemot staden. Dessa underhandlingar synas böra bedrivas på sådant sätt, att 1926 års riksdag kan delgivas resultatet därav.

Utskottets
yttrande.

Då staten under en lång följd av år fått ensam bestrida ifrågavarande kostnader, vilka i allt väsentligt kommit Stockholms stads invånare till del, därigenom att de ägt till promenadplats nyttja Djurgårdsområdet, bör denna fråga icke få sammankopplas med övriga i utskottets utlåtande nr 107 berörda frågor av ekonomisk art, vilka utskottet ansett böra göras till föremål för en närmare utredning.

På grund av vad utskottet sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen i anledning av förevarande motioner må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för åvägabringande av överenskommelse mellan staten och Stockholms stad för erhållande från statens sida av ökat bidrag till vägar och parker å Djurgården i Stockholm.

Stockholm den 19 maj 1925.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, A. F. Vennersten, C. P. V. Nilsson i Gränebo, J. Nilsson i Malmö, O. Bergqvist, E. A. Hallin, K. A. Tengdahl, C. I. Asplund, G. Kobb, J. B. Johansson i Fredrikslund och C. A. Carlsson i Gävle;

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, K. V. Rydén, A. Wiklund, C. R. Jansson i Falun, P. Nilsson i Bonarp, S. Bengtsson i Norup, L. J. Carlsson-Frosterud, O. Olsson i Kullenbergstorp, A. Å. Törnkvist i Karlskrona, P. M. Olsson i Blädinge, B. F:son Holmgren och E. Andersson i Prästbol.
